

HIZKUNTZA- ETA LITERATURA KOMUNIKAZIOARAKO KONPETENTZIA EUSKARA ETA LITERATURA, ETA GAZTELANIA ETA LITERATURA | 152

ETAPAKO HELBURUAK

Honako hauek dira Euskara eta Literatura eta Gaztelania eta Literatura arloetako etapako helburuak:

1. Hizkuntzaren zenbait erabilera-eremutan sortutako ahozko, idatzizko eta ikus-entzunezko diskurtsoak ulertzea eta interpretatzea, zenbait motatako komunikazio-egoerei aurre egiteko.
2. Norberaren esperientziatik gertueneko esparruetan eraginkortasunez, errespetuz eta elkarrekin lan egiteko gogoz bai ahoz eta bai idatziz komunikatzeko gai izatea, unean uneko komunikazio-premiei behar bezala erantzuteko.
3. Hizkuntzen erabileraren oinarrizko konbentzio eta arauak buruz gogoeta egitea, eta konbentzio zein arauok behar bezala aplikatzea, testuak ulertzeko eta sortzeko prozedura nagusiak aintzat hartuta.
4. Hainbat generotako literatura-testuak irakurtzea eta entzutea, eta, hala, literaturaz gozatzen ikastea, horrek sentsibilitate estetikoan aurrera egiteko, norberaren hizkuntza-ondarea aberasteko eta identitate kulturala eraikitzeak aukera ematen duen aldetik.
5. Eskolako eta norbera bizi den inguruneko hizkuntza-aniztasuna aintzat hartzea, aniztasun horrekiko jarrera positiboa barneratzeko, eta hizkuntzak komunikaziorako baliabide eraginkortzat eta kultura-ondareztat hartzea, portaera linguistiko enpatikoak garatzeko eta euskara eguneroko bizitzan erabiltzeko.
6. Informazioaren eta komunikazioaren teknologiak gero eta autonomia handiagoz erabiltzea, informazioa lortzeko, eta elkarrekin komunikatzeko eta kooperatzeko.
7. Norbaiten laguntzarekin norberaren ikaskuntza-prozesuez gogoeta egitea, beste hizkuntza eta ikasgai batzuetan ikasitako komunikazio-ezaguerak eta -estrategiak transferitzeko, eta norberaren ikaskuntza-gaitasunean konfiantza izatea, komunikaziorako konpetentzia hobetzeko.

EDUKI MULTZOEN EZAUGARRIAK

Lehen Hezkuntzari dagozkion adierazpenezko, prozedurazko eta jarrerazko edukiak honako eduki multzo hauetan multzokatzen dira:

1. eduki multzoa. Arlo guztietan komunak diren oinarrizko zehar-konpetentziekin lotutako edukiak.
2. eduki multzoa. Ahozko komunikazioa: hitz egitea, entzutea eta elkarrekin solasean jardutea.
3. eduki multzoa. Idatzizko komunikazioa: irakurtzea eta idaztea.
4. eduki multzoa. Literatura-hezkuntza.
5. eduki multzoa. Hizkuntzari eta haren erabilerei buruzko gogoeta.
6. eduki multzoa. Hizkuntzaren alderdi soziala.

Etapako ikasgai guztietan komuna den 1. eduki multzoak oinarrizko zehar-konpetentziak garatzeko beharrezkoak diren eduki guztiak jasotzen ditu. Arlo eta ziklo guzti-guztietan landu eta ebaluatu behar dira edukiok.

Gizarte-bizitzako esparru adierazgarri guztietan hitz egiteko, idazteko, entzuteko eta irakurtzeko trebetasunak eta estrategiak lantzea, horixe da curriculumaren muin eta ardatza. Trebetasun horiekin lotuta ikasi beharrekoak hiru eduki multzotan biltzen dira: 2. eduki multzoan ("Ahozko komunikazioa: hitz egitea, entzutea eta elkarrekin solasean jardutea"), 3. eduki multzoan ("Idatzizko komunikazioa, irakurtzea eta idaztea") eta 4. eduki multzoan ("Literatura-hezkuntza"). Ikaskuntza

horiekin estu lotuta, bai 5. eduki multzoan ("Hizkuntzari eta haren erabilerei buruzko gogoeta") eta bai 6. eduki multzoan ("Hizkuntzaren alderdi soziala"), biltzen dira hizkuntza-sistemarekin, hizkuntzaren erabilera-arauekin eta hizkuntzen eta hiztunen arteko erlazioekin lotutako edukiak.

Eduki multzook modu analitikoan aztertzen dituzte hizkuntza- eta literatura-hezkuntzaren osagaiak, eta ziklo bakoitzean irits daitezkeen lorpen-mailak ere adierazten dituzte, baina ez dute ezertxo ere esaten ikasgelan egitekoak diren ikaskuntza-jardueren ordenaz nahiz antolaeraz. Hori dela eta, programazioak egitean eta jardueren sekuentzia ikasgelara eramatean, beharrezkoa izango da bloke guztietako edukiak elkarrekin ondo uztartzea. Gogoratu beharra dago prozedurazko edukiak hartzen dituztela oinarri arlo hauetan egitekoak diren lanek, eta eduki horien zerbitzura daudela adierazpenezko edukiak.

Ahozko komunikazioarekin lotutako hizkuntza-trebetasunak ahaztuak izan ditu erabat gure eskola-sistemak. Eta, hala eta guztiz ere, behar-beharrezkoa da hizkuntza-trebetasunon garrantzia behar bestetan azpimarratzea, horiek emango baitiete aukera ikasleei beren komunikaziorako kompetentzia guztiz garatzeko, ikasgelan ikaskideen arteko komunikazioa errazteko eta esaten dituztenen esanahia behar bezala negoziatzeko; gainera, ezinbestekoak dira trebetasun kognitibo-linguistikoak garatzeko eta arlo guztietako ezagutzak eraikitzen laguntzen dute. Horrekin batera, baina, Euskal Autonomia Erkidegoko egoera soziolinguistikoa zein den kontuan hartuta, beharrezkoa da eskolak euskarazko ahozko komunikazioa sustatzea, gure hizkuntzaren erabilera soziala eta normalizazio-prozesua sustatuko baditugu.

Era berean, garbi esan behar dugu hitz egitea eta entzutea, bai eta irakurtzea eta idaztea ere, elkarrekin estu lotuta daudela, eta, beraz, komeni dela ikaskuntza-jardueren sekuentzian hizkuntza-erabileraren bi alderdiak, ulerkuntza eta ekoizpena, integratzea.

Literatura-hezkuntzarekin lotutako edukiak 4. eduki multzoan jasotzen dira, eta hauxe dute helburu nagusia: lehen zikloan, gure ikasleak irakurtzen ohitu daitezen saiatzea; eta bigarren zikloan, beren irakurzaletasuna sendotu dezaten ahalegintzea, horrela literaturaz gozaten ikas dezaten. Etapa honetan, beste edozeinetan baino gehiago, literatura gozamen-iturritzat hartzen da: hizkuntzaz eta hizkuntza-baliabideez gozatzeko bidetzat, alegia.

Hizkuntza-sistemaren osagai diren elementuei eta hizkuntza-arauei buruzko gogoetarekin lotutako edukiak uztartzea eta integratzea hartzen du helburu 5. eduki multzoak ("Hizkuntzari eta haren erabilerei buruzko gogoeta"). Trebetasun linguistiko-komunikatiboak barneratzeak eta lantzeak hizkuntzen alderdi kontestual, diskurtsibo eta gramatikalez gogoeta egin beharra dakar, eta hain zuzen horrexegatik landuko dugu hemen 5. eduki multzo hori. Etapa honetan, gure haurrak irakurtzen eta idazten hasten direneko lehen urratsei arreta berezia jarriko zaie, ikasleek prozesu horretan behar bezala aurrera egin dezaten.

6. eduki multzoan ("Hizkuntzaren alderdi soziala") eduki ugari lantzen dira: hizkuntza-aniztasuna eta hizkuntzen arteko erlazioak, besteak beste. Eleaniztasuna ezaugarri duen gaur egungo gizarte konplexu honetan, euskal gizartearen elebitasun gorabeheratsu batetik testuinguru eleaniztun batera igarotzeko urratsak egiten ari da. Hori dela tarteko, behar-beharrezkotzat jotzen dugu ikasleek beren ingurune egoera soziolinguistikoaz gogoeta egitea, horrela hizkuntza-aniztasunaren eta euskararen normalizazio-prozesuaren aldeko jarrera hartuz joan daitezen.

Ikasleen komunikaziorako kompetentzia lantzea, horixe da hizkuntzen irakaskuntzaren eta ikaskuntzaren helburu nagusia, eta hori dela eta, hain zuzen, ezinbestekoa da hizkuntza-erabilerarekin lotutako trebetasunak hobetzearen mende jartzea 5. eta 6. eduki multzoetako edukiekin lotutako jardueren programazioa.

Etapako bi zikloetan zehar ikasi beharrekoen mailaketa egiteko, irizpide hauek hartuko ditugu oinarri: batetik, praktika diskurtsiboen eta ikasleen esperientzia linguistiko eta kulturalaren arteko hurbiltasuna; bestetik, testuen barne-antolaeraren konplexutasun-maila; eta, azkenik, testuak ulertzeko eta ekoizteko abiaburu izan litezkeen helburu askotarikoak.

LEHEN HEZKUNTZAKO 1. ZIKLOKO EDUKIAK

1. MULTZOA. Eduki komunak

Arlo guztietan komunak diren oinarrizko zehar-kompetentziekin lotutako edukiak

Eduki multzo honetako prozedura eta jarreraren xede dira:

- Informazioa identifikatzea, lortzea, gordetzea eta berreskuratzea.
- Informazio-iturrien eta informazioaren beraren egokitasuna ebaluatzea.
- Informazioa ulertzea (konparatzea, sailkatzea, sekuentziatzea, aztertzea eta laburbiltzea), buruz ikastea eta azaltzea (deskribatzea, definizioak eta laburpenak egitea, azalpenak ematea, etab.).
- Informazioa balioestea eta adieraztea (argudioak azaltzea, arrazoiak ematea, etab.).
- Ideiak sortu, hautatu eta adieraztea.
- Ideiak, zereginak eta proiektuak planifikatzea, eta haien bideragarritasuna aztertzea.
- Egindako plangintza betetzea eta, beharrezkoa baldin bada, hura doitzea.
- Plangintzaren eta egindako lanen ebaluazioa egitea eta hobekuntza-proposamenak lantzea.
- Lortutako emaitzaren berri ematea.
- Harremanak eta komunikazioa lantzea pertsonekin (enpatia eta asertibitatea).
- Taldean ikasteko lanetan laguntzea eta elkarlanean aritzea.
- Giza eskubideak eta gizarteko konbentzioak errespetatzea.
- Gatazkak kudeatzea.
- Norberaren gorputza erregulatzea.
- Norberaren emozioak erregulatzea.
- Norberaren alderdi kognitiboa erregulatzea.
- Norberaren komunikazioa erregulatzea (hitzezkoa, hitzik gabekoa eta digitala).
- Norberaren jokabide morala erregulatzea.
- Norberaren motibazioa eta gogo-indarra erregulatzea.

2. MULTZOA. Ahozko komunikazioa: hitz egitea, entzutea eta elkarrekin solasean jardutea

- Harreman interpersonean, hedabideetan, literaturan eta hezkuntzan sarri-sarri agertu ohi direnen moduko hainbat euskarrizko ahozko testuak ulertzea: narrazioak, norberarengandik gertueneko bizipenen, gertaeren nahiz pasadizoen kontakizunak, poemak, abestiak, emozio eta iritzien adierazpenak, jarraibideak, azalpenak, deskribapenak...
- Harreman interpersonean, hedabideetan, literaturan eta hezkuntzan sarri-sarri agertu ohi direnen moduko ahozko testuak sortzea: narrazioak, norberarengandik gertueneko bizipenen, gertaeren nahiz pasadizoen kontakizunak, emozio eta iritzien adierazpenak, jarraibideak, azalpenak, deskribapenak...
- Informazioa modu gidatuan antolatzea, bilatzea, testualizatzea eta berrikustea, ahozko testuak ekoiztea helburu hartuta.
- Harreman interpersonean nahiz hezkuntza-esparruan sortu ohi diren komunikazio-egoeretan eta egoera interaktiboetan parte hartzea eta kooperatzea.

- Ahozko interakzio-egoeretan nagusi diren oinarrizko arauak aintzat hartzea: hitz egiteko txanda, gaiari loturik hitz egiteko mekanismoak, besteen jardunari arreta jartzea, besteen iritziekiko errespetua...
- Ahozko komunikazioaren oinarrizko ezaugarriak eta espresio-elementu espezifiko garrantzitsuenak.
- Ikasgelan landutako ahozko generoen funtsezko ezaugarriak: solaskideak, helburua, erregistroa, egitura, oinarrizko hizkuntza-elementuak...
- Komunikazio-egoeretan modu proaktiboan eta konfiantza osoz aktiboki parte hartzearen aldeko interesa izatea.
- Solaskideen hizkuntza-erabilerekiko errespetua izatea.

3. MULTZOA. Idatzizko komunikazioa: irakurtzea eta idaztea

- Harreman interpersoneletan, hedabideetan, literaturan eta hezkuntzan sarri-sarri agertu ohi direnen moduko hainbat euskarritako idatzizko testuak ulertzea: oharra, jakinarazpenak, gonbidapenak, albisteak, ipuinak, poemak, jarraibideak, deskribapenak.
- Harreman interpersoneletan, hedabideetan, literaturan eta hezkuntzan sarri-sarri agertu ohi direnen moduko hainbat euskarritako idatzizko testuak sortzea: eguneroko bizitzako bizipenen eta gertaeren kontakizunak, ipuinak, oharra, jakinarazpenak, deskribapenak, azalpenak, eskema soil-soilak...
- Informazioa modu gidatuan antolatzea, bilatzea, testualizatzea eta berrikustea, idatzizko testuak ekoiztea helburu hartuta.
- Idatzizko testuen ulermen-prozesuan zenbait estrategia modu gidatuan erabiltzea eta transferitzea.
- Idatzizko testuen ekoizpen-prozesuan zenbait estrategia modu gidatuan erabiltzea eta transferitzea.
- Ikasgelan landutako idatzizko generoen funtsezko ezaugarriak: helburua, egitura, hizkuntza-elementu espezifikoak...
- Idatziz modu proaktiboan eta konfiantza osoz espresatzearen aldeko interesa izatea.
- Solaskideen hizkuntza-erabilerekiko errespetua izatea.
- Idatzizko kodearen arauak barneratzea.

4. MULTZOA. Literatura-hezkuntza

- Zenbait euskarritan emandako literatura klasikoko eta haur-literaturako lanak (ipuin, poema, kontakizun, antzerki-lan...) modu gidatuan irakurtzea, eta, gero, norberaren esperientziak besteekin kontrastatzea.
- Ipuin, kontakizun, poema eta bertso laburrak denen artean irakurtzea eta entzutea.
- Literatura-testuak modu dramatizatuan irakurtzea eta abesti, poema eta bertsoak errezitatzea.
- Ipuinak, poemak, kontakizunak eta bertsoak ahoz nahiz idatziz modu gidatuan eta zenbait eredutan oinarrituta birsortzea eta ekoiztea.
- Ikasgelako eta eskolako liburutegia eta baliabide digitalak erabiltzea.
- Ikasgelako nahiz eskolako literatura-jardueretan parte hartzea.
- Ahozko nahiz idatzizko literatura-generoak: genero narratiboa, lirikoa eta dramatikoa.

- Bertsolaritza eta ahozko euskal literaturako beste genero batzuk.
- Beste literatura-adierazpen batzuk: komikia, zinema...
- Literatura-testuak irakurtzearen aldeko interesa izatea.

5. MULTZOA. Hizkuntza eta haren erabilerei buruzko gogoeta

- Ahozko komunikazioaren eta idatzizko komunikazioaren arteko oinarrizko desberdintasun formalei modu gidatuan igartzea.
- Zikloan zehar landutako genero testualen oinarrizko zenbait ezaugarri identifikatzea: ipuinak, kontakizunak, poemak eta abestiak, albisteak, erreportajeak, elkarrizketak, jarraibideak, aurkezpenak, debateak, iruzkinak, kritikak, eztabaidak, deskribapenak...
- Ikasgelan landutako zenbait hizkuntza-baliabide identifikatzea: lokailuak, puntuazio-markak...
- Ahozko nahiz idatzizko testuetan aditz-formak identifikatzea; hauek, nagusiki: iraganaldikoak, narrazioen kasuan; eta orainaldikoak, deskribapenen kasuan.
- Zikloan zehar landutako ahozko nahiz idatzizko testuetan agertzen diren hitz-familiak identifikatzea.
- Komunikazio-unitateak (testuak, enuntziatuak, hitzak...) alderatzea eta transformatzea, eta horretan, zenbait irizpide aintzat hartzea, hizkuntzak nola funtzionatzen duen aztertzeke.
- Euskararen oinarrizko hizkuntza-elementuak modu progresiboan ezagutzea eta erabiltzea, perpausaren osagaiak elkarrekin lotzeko, eta horretan, batez ere deklinabidean jartzea arreta.
- Oinarrizko gramatika-kategoriak identifikatzea: izenak, izenondoak, aditza.
- Testu-prozesadoreetako zuzentzaile ortografikoak erabiltzen hastea.
- Kalkoak eta hizkuntzen arteko transferentziak identifikatzea.
- Zenbait euskarritan argitaratutako eskola-hiztegiak modu gidatuan erabiltzea, hitz ikasi berriek zer esan nahi duten jakiteko eta barneratzeko.
- Idazketaren oinarrizko arauak behar bezala erabiltzea.
- Soinu eta grafiek hizkuntzaren sisteman zer-nolako lotura duten jakitea.
- Oinarrizko ortografia- eta fonetika-arauak.
- Huts egitea hizkuntzak ikasteko prozesuaren ezinbesteko partetzat hartzea.
- Idazketa-arauak:
 - Hitza, idazketa segmentatzeko oinarrizko baliabidea.
 - Letrak: izenak eta fonemekiko duten egokitasuna.
 - Idazketaren norabidea eta zentzua, linealtasuna, paper gaineko banaketa, hitz-banaketa.
 - Letra larri eta xeheak.
- Idazketaren arauak errespetatzearen aldeko jarrera izatea.

6. MULTZOA. Hizkuntzaren alderdi soziala

- Norberak inguruan (ikasgelan, etxean...) dituen pertsonen zer hizkuntza dakizkiten eta erabiltzen dituzten identifikatzea.
- Norberaren biografia linguistikoa identifikatzea.
- Eskolan euskara erabiltzearekin lotutako egoeretan parte hartzea.

- Norberak hurbilen dituen euskararen aldaera dialektalak identifikatzea eta aztertzea.
- EAEko hizkuntzak.
- Norberaren inguruko hizkuntzak.
- Elebidun eta eleaniztun izateak norberari dakarkion aberastasuna balioestea.
- Norberaren hizkuntza-errepertorioa zabaltzearen aldeko interesa izatea.
- Inguruko hizkuntza- eta kultura-aniztasunaren aldeko jarrera balioestea.
- Euskara eskolako esparru guztietan erabiltzearen aldeko jarrera proaktiboa izatea.
- Nesken eta emakumeen ekarpenak agerian jartzeko eta ezein bazterketa mota dakarten hizkuntza-adierazpenak ez erabiltzearen aldeko interesa izatea.

LEHEN HEZKUNTZAKO 2. ZIKLOKO EDUKIAK

1. MULTZOA. Eduki komunak

Arlo guztietan komunak diren oinarrizko zehar-kompetentziekin lotutako edukiak

Eduki multzo honetako prozedura eta jarreraren xede dira:

- Informazioa identifikatzea, lortzea, gordetzea eta berreskuratzea.
- Informazio-iturrien eta informazioaren beraren egokitasuna ebaluatzea.
- Informazioa ulertzea (konparatzea, sailkatzea, sekuentziaztea, aztertzea eta laburbiltzea), buruz ikastea eta azaltzea (deskribatzea, definizioak eta laburpenak egitea, azalpenak ematea, etab.).
- Informazioa balioestea eta adieraztea (argudioak azaltzea, arrazoiak ematea, etab.).
- Ideiak sortu, hautatu eta adieraztea.
- Ideiak, zereginak eta proiektuak planifikatzea, eta haien bideragarritasuna aztertzea.
- Egindako plangintza betetzea eta, beharrezkoa baldin bada, hura doitzea.
- Plangintzaren eta egindako lanen ebaluazioa egitea eta hobekuntza-proposamenak lantzea.
- Lortutako emaitzaren berri ematea.
- Harremanak eta komunikazioa lantzea pertsonekin (enpatia eta asertibitatea).
- Taldean ikasteko lanetan laguntzea eta elkarlanean aritzea.
- Giza eskubideak eta gizarteko konbentzioak errespetatzea.
- Gatazkak kudeatzea.
- Norberaren gorputza erregulatzea.
- Norberaren emozioak erregulatzea.
- Norberaren alderdi kognitiboa erregulatzea.
- Norberaren komunikazioa erregulatzea (hitzezkoa, hitzik gabekoa eta digitala).
- Norberaren jokabide morala erregulatzea.
- Norberaren motibazioa eta gogo-indarra erregulatzea.

2. MULTZOA. Ahozko komunikazioa: hitz egitea, entzutea eta elkarrekin solasean jardutea

- Harreman interpersoneletan, hedabideetan, literaturan eta hezkuntzan sarri-sarri agertu ohi direnen moduko hainbat euskarrirako ahozko testuak ulertzea: kontakizunak, poemak, abestiak, albisteak, erreportajeak, elkarrizketak, jarraibideak, aurkezpenak, debateak, iruzkinak, kritikak, eztabaidak, deskribapenak...
- Harreman interpersoneletan, hedabideetan, literaturan eta hezkuntzan sarri-sarri agertu ohi direnen moduko hainbat euskarrirako ahozko testuak ekoiztea: kontakizunak, poemak, abestiak, albisteak, erreportajeak, elkarrizketak, jarraibideak, aurkezpenak, debateak, iruzkinak, kritikak, eztabaidak, deskribapenak...
- Informazioa antolatzea, bilatzea, testualizatzea eta berrikustea, ahozko testuak ekoiztea helburu hartuta.
- Harreman interpersoneletan nahiz hezkuntza-esparruan sortu ohi diren komunikazio-egoeretan parte hartzea eta kooperatzea.

- Ahozko interakzio-egoeretan nagusi diren arauak aintzat hartzea: hitz egiteko txanda, gaiari loturik hitz egiteko mekanismoak, besteen iritziekiko errespetua, kortesia-arauak...
- Ahozko testuen ekoizpen-prozesuan zenbait estrategia erabiltzea eta transferitzea.
- Ahozko testuen ulermen-prozesuan zenbait estrategia erabiltzea eta transferitzea.
- Hizkuntza batean eskuratutako hizkuntza-ezaguerak aktibatzea beste hizkuntzan dauden testuak hobeto ulertzeko eta ekoizteko.
- Ahozko komunikazioaren oinarriko ezaugarriak eta espresio-elementu espezifikoak.
- Ikasgelan landutako ahozko generoen funtsezko ezaugarriak: solaskideak, helburua, erregistroa, egitura, hizkuntza-elementu espezifikoak...
- Ahoz modu proaktiboan eta konfiantza osoz aritzearen aldeko interesa izatea.
- Solaskideen hizkuntza-erabilerekiko errespetua izatea.

3. MULTZOA. Idatziko komunikazioa: irakurtzea eta idaztea

- Harreman interpersonean, hedabideetan, literaturan eta hezkuntzan sarri-sarri agertu ohi direnen moduko hainbat euskarrirako idatziko testuak ulertzea: kontakizunak, ipuinak, albisteak, erreportajeak, elkarrizketak, jarraibideak, aurkezpenak, iruzkinak, kritikak, egunkarietako gutunak, eskaera-orriak...
- Harreman interpersonean, hedabideetan, literaturan eta hezkuntzan sarri-sarri agertu ohi direnen moduko hainbat euskarrirako idatziko testuak ekoiztea: kontakizunak, ipuinak, albisteak, erreportajeak, elkarrizketak, jarraibideak, aurkezpenak, iruzkinak, kritikak, egunkarietako gutunak, eskaera-orriak...
- Informazioa antolatzea, bilatzea, testualizatzea eta berrikustea, idatziko testuak ekoiztea helburu hartuta.
- Idatziko testuen ulermen-prozesuan zenbait estrategia erabiltzea eta transferitzea.
- Idatziko testuen ekoizpen-prozesuan zenbait estrategia erabiltzea eta transferitzea.
- Hizkuntza batean eskuratutako hizkuntza-ezaguerak aktibatzea beste hizkuntzan dauden testuak hobeto ulertzeko eta ekoizteko.
- Ikasgelan landutako idatziko generoen funtsezko ezaugarriak: solaskideak, helburua, erregistroa, egitura, hizkuntza-elementu espezifikoak...
- Idatziz modu proaktiboan eta konfiantza osoz espresatzearen aldeko interesa izatea.
- Solaskideen hizkuntza-erabilerekiko errespetua izatea.

4. MULTZOA. Literatura-hezkuntza

- Zenbait euskarrirako emandako literatura klasikoko eta haur-literaturako lanak (ipuin, poema, kontakizun, antzerki-lan...) modu autonomo eta gidatuan irakurtzea, eta, gero, norberaren esperientziak besteekin kontrastatzea.
- Ipuin, kontakizun, poema eta bertso laburrak denen artean irakurtzea eta entzutea.
- Literatura-testuen irakurketa dramatizatua egitea eta abestiak, poemak eta bertsoak errezitatzea, eta horretan, tonua, erritmoa, ahoskera eta abiadura zaintzea.
- Aldez aurretik egindako plangintza bati jarraituz eta zenbait eredu oinarrituz, ipuinak, poemak, kontakizunak eta bertsoak ahoz nahiz idatziz birstortzea eta ekoiztea.

- Aldez aurretik egindako plangintza bati jarraituz, ikasleen adinarekin bat datozen literatura-testuen erreseinak eta laburpenak egitea.
- Ikasgelako eta eskolako liburutegia eta baliabide digitalak erabiltzea, eta testuak ondo aukeratzea, gero eta modu autonomoagoan nor bere lehentasunen berri emanez.
- Ikasgelako nahiz eskolako literatura-jardueretan parte hartzea.
- Literatura-hizkuntzaren ezaugarri batzuk identifikatzea.
- Ahozko nahiz idatzizko literatura-generoak: genero narratiboa, lirikoa eta dramatikoa.
- Bertsolaritza eta ahozko euskal literaturako beste genero batzuk.
- Beste literatura-adierazpen batzuk: komikia, zinema...
- Literatura-testuak irakurtzearen aldeko interesa izatea.

5. MULTZOA. Hizkuntza eta haren erabilerei buruzko gogoeta

- Ahozko komunikazioaren eta idatzizko komunikazioaren arteko oinarrizko desberdintasun formalei modu gidatuan igartzea.
- Hizkuntzaren lagunarteko erabileren eta erabilera formalen arteko desberdintasun nagusiei igartzea.
- Zikloan zehar landutako genero testualen oinarrizko ezaugarriak identifikatzea: kontakizunak, poemak eta abestiak, albisteak, erreportajeak, elkarrizketak, jarraibideak, aurkezpenak, debateak, iruzkinak, kritikak, eztabaidak, deskribapenak...
- Oinarrizko hizkuntza-baliabideak identifikatzea, ahozko nahiz idatzizko testuak kasuan kasuko komunikazio-egoeretara moldatzeko: erregistroa eta oinarrizko esplikazio-prozedurak.
- Ahozko nahiz idatzizko testuetan oinarrizko kohesio-mekanismoak identifikatzea: denborazko lokailuak, izen-ordezkapenak eta puntuazio-markak.
- Ahozko nahiz idatzizko testuetan aditz-formak identifikatzea; hauek, nagusiki: iraganaldikoak, narrazioen kasuan; eta orainaldikoak, deskribapenen kasuan.
- Zikloan zehar landutako ahozko nahiz idatzizko testuetan agertzen diren eremu lexiko-semanticokoak eta hitz-familiak identifikatzea.
- Hitzen oinarrizko osaera-mekanismoak identifikatzea: elkarketa eta eratorpena.
- Komunikazio-unitateak (testuak, enuntziatuak, hitzak...) alderatzea eta transformatzea, eta horretan, aurrez emandako zenbait irizpide aintzat hartzea, hizkuntzak nola funtzionatzen duen aztertzeke.
- Zikloan zehar landutako testuetan oinarrizko egitura sintaktikoak identifikatzea: subjektua eta predikatua.
- Euskararen oinarrizko hizkuntza-elementuak modu progresiboan ezagutzea eta erabiltzea, perpausaren osagaiak elkarrekin lotzeko, eta horretan, batez ere deklinabidean jartzea arreta.
- Oinarrizko gramatika-kategoriak identifikatzea: izenak, izenondoak, determinatzaileak, pertsona-izenordainak, aditza.
- Testu-prozesadoreetako zuzentzaile ortografikoak erabiltzen hastea.
- Hizkuntzaren erabilera sexista ekiditeko, zuzentzaile ortografikoak erabiltzen hastea.
- Bi hizkuntzetan berdina den oinarrizko hizkuntza-terminologia ulertzea.
- Ikaskuntza-hizkuntza nagusian eskuratutako ezaguerak erabiltzea, gainerako hizkuntzetan alderdi linguistikoez gogoeta egiteko.
- Kalkoak eta hizkuntzen arteko transferentziak identifikatzea.

- Zenbait euskarritan argitaratutako eskola-hiztegiak modu autonomoan erabiltzen hastea, hitz ikasi berriek zer esan nahi duten jakiteko eta barneratzeko.
- Zikloan zehar landutako generoen egitura testualak: kontakizuna, albistea, erreportajea, elkarrizketa, jarraibideak, aurkezpena, debatea, iruzkina, kritika, eztabaida, deskribapena...
- Kohesio-elementuak: denborazko lokailuak, ordezkapen lexiko eta pronominala, oinarritzko puntuazio-markak.
- Perpaus bakuna: osagaiak.
- Aditz-jokoa: denbora eta pertsona.
- Hitza: kategoriak, osagaiak, oinarritzko osaera-mekanismoak.
- Hitzen arteko erlazio semantikoak eta zikloan zehar erabilitako oinarritzko lexikoa.
- Oinarritzko ortografia- eta fonetika-arauak.
- Huts egitea hizkuntzak ikasteko prozesuaren ezinbesteko partetzat hartzea.
- Alderdi linguistikoez gogoeta egitearen garrantzia balioestea, horrek norberaren ekoizpenak erregulatzeko eta modu autonomoan ikasteko aukera ematen duen aldetik.
- Hizkuntzaren erabilera-arauek zer-nolako garrantzia eta balio soziala duten aintzat hartzea, horrek hiztunon arteko komunikazioa errazten duen aldetik.

6. MULTZOA. Hizkuntzaren alderdi soziala

- Mundu osoan hizkuntza-aniztasuna nagusi dela aintzat hartzea.
- Norberarengandik hurbileneko eskola- eta gizarte-testuinguruan nagusi den hizkuntza-aniztasuna aintzat hartzea.
- Norberaren biografia linguistikoa eta norberak dakizkien hizkuntzak erabiltzeko gaitasuna zabaltzeak duen garrantzia aintzat hartzea.
- Euskararen erabilera zabaltzearen eta normalizatzaren alde eskolan eta norberaren inguruan egiten diren ekimenetan parte hartzea.
- Euskararen aldaera dialektal adierazgarrienak identifikatzea eta aztertzea, ahozko nahiz idatzizko testuen bitartez.
- Hizkuntzei eta hiztunei buruzko estereotipo eta aurreiritzi ohikoenak identifikatzea.
- Hizkuntzak munduan: eleaniztasuna.
- Hizkuntzak estatuan eta EAEn: ezaugarri nagusiak.
- Hizkuntzak EAEn: elebitasuna, hizkuntza-normalizazioa.
- Hizkuntza estandarra. Norberaren inguruan nagusi diren euskararen aldaera dialektalak.
- Elebidun eta eleaniztun izateak norberari dakarkion aberastasuna balioestea.
- Norberaren hizkuntza-errepertorioa zabaltzearen aldeko interesa izatea.
- Inguruko hizkuntza- eta kultura-aniztasunaren aldeko jarrera balioestea.
- Euskara bai eskolan eta bai gainerako gizarte-esparruetan erabiltzearen aldeko jarrera proaktiboa izatea.
- Nesken eta emakumeen ekarpenak agerian jartzen eta ezein bazterketa mota dakarten hizkuntza-adierazpenak ez erabiltzearen aldeko interesa izatea.

EUSKAL CURRICULUMAREN BERARIAZKO EDUKIEN ZEHAZTAPENA

Atal honetan, era orientagarrian eta irekian, etapa osorako aurkezten diren edukiak, aurreko atalean aurkeztutako euskal curriculumaren berariazko edukiaren zehaztapena dira.

4. MULTZOA. Literatura-hezkuntza

1. Literatura idatzia (zerrenda orientagarria)

- **Pello Añorga** (*Ipuin kontalariaren lapikoa; Ni ez naiz txerria, 2003; Gure hiztegi magikoa; Haur zeru lurtarra; Gerlari handia; Txinpartaren izakiak, 2002; Zuni...*)
- **J. K. Igerabide** (*Gauetz zoo batean, 1994; Begi-niniaren poemak, 1992; Egun osorako poemak eta beste, 1993; Egizu lo; Lotarako ipuinak; Tanta baten istorioa; Printsesa begi-zulo; Paularen zazpi gauak; Mintzo naiz isilik...*)
- **P. Zubizarreta** (*Matias Ploff-en erabakia; Eztia eta ozpina, 1995; Urrezko giltza; Marraztuidazu ipuin bat; Paularen zazpi gauak; Xia Tenzinen bidaia miresgarria; Gizon izandako mutila, 1997...*)
- **A. Lertxundi** (*Tristeak kontsolatzeko makina; Gizon kabalen piurak, 1984; Begira, begira; Musubero mon amour, 2000; Tradizioaren leihotik; Aizak eta aizan elkarrekin dantzan; Ezkutuko maitea; Letrak kalekantoitik, 1996 ...*)
- **M. Murua** (*Maripuzker, 2002; Hiritik mendira, 2008; Mari Domingi eta Olentzero, 2008; Martin Txiki eta Basajaunak, 2008; Zapatillak eta galtzak, 2008; Jon Zikinen anaia, 2008...*)
- **X. Olaso** (*Auskalo! Igarkizun eta aho-korapiloak, 200; Pupuan trapua, 2004; Hotsateko basoa, 2005...*)
- **M. A. Landa** (*Amona, zure Iholdi, 2000; Alex, 1990; Izeba txikia, 1998; Elefante txori-bihotza, 2001; Iholdi, 1988; Galtzerdi suizida, 2001; Marlene taxizapata, 2002; Maitagarria eta desioa, 2012; Errusika, 1988; Julieta, Romeo eta saguak; Nire eskua zurean, 1995; Krokodiloa ohe azpian, 2002...*)
- **B. Atxaga**, (*Chuck Aranberri dentista baten etxean, 1982; Xola ehitzan, 2000; Jimmy Potxolo, 1984; Bambulo. Lehen Urratsak, 1998; Flannery eta bere astakiloak, 1987; Txitoen istorioa; Nikolasaren abenturak eta desabenturak, 1980; Ramuntxo detektibea, 1980; Antonino Apretaren istorioa, 1982; Asto bat hypodromoan, 1984...*)
- **M. A. Meabe** (*Mila magnolia lore, 2010; Uneka... Gaba, 1986; Bisita, 2001; Itsaslabarreko etxea, 2001; Joanes eta Bioletaren bihotza, 2002; Etxe bitan bizi naiz, eta zer?, 2003; Nola zuzendu andereño gaizto bat, 2003; Urtebete itsasargian, 2006...*)
- **Kirmen Uribe** (*Garmendia eta zaldun beltza, 2003...*)
- **J. M. Iturralde** (*Zikoinen kabian sartuko naiz, 1986; Londresen nago aitonarekin, 1987; Ijitoak dauzkat nire etxean, 1988...*)
- **F. Juaristi** (*Tristuraren teoria, 1993; Ilargi-lapurra, 1994; Eguzkiren etxea, 1998; Laura eta itxasoa, 1998; Animalien inauteria, 1999...*)
- **Txiliku** (*Zozoa eta biok, 1982; Muxi eta Puxi, 1987; Zazpi egun ditu asteak, 1986; Zenbakiak ikasi ditut; 1986; Arreba txiki bat dut, eta zer?, 2002; Amona Blasi eta Herensuge kumea, 2002; Osaba Bin Floren; 2003; Jokin Galtxagorri, 2004; Alfonbra berria, 2006; Mixi marrau, 2007; Zaldun beltzak, 2008; Euskal mitologia haurrentzat, 2010; Oihaneko epailea, 2013...*)
- **J. Ormazabal** (*Maripertxenta, 1993; Esaera zaharrak eta txiste berriak, 1994; Hitzak jostailu, 1994; Fernando Amezketarra, 1994; Kittano, 1995; Lazkao Txiki, 1995; Zipriztin, 1996;*)

Azenario erraldoia, 1998; Haizemari, 1998; Nola ibili munduan, ohetik jaiki gabe, 1998; Olentzeroren oparia, 1998; Patxibusa, 1998...)

- **M. J. Minaberry** (*Marijane konta zan, 1998; Itchulingo anderea, 1963; Xoria kantair, 1965...*)
- **Imanol Urbietta** (*Artea ikastolan, 1972; Haur kantarien birlarak, 1974; Lau katu eta danbor bat, 1987; Alavatik Arabara, 1988; Txin eta Txan...*)
- **Xabier Etxaniz** (*Nire belarriak, 1984; Patxiki, 1985; Haur Folklorearen bilduma, 1986; Igarkizunak, 1986; Ilun, 1987; Gola katu trabezista, 1990; Zer dela eta zer dela, 1993; Musu lapurra 2001...*)
- **Bitoriano Gandiaga, X Lete, J. Artze, J. M. Lekuona, J. M. Irigoien, B. Atxaga...ren poemak**
- **Abestiak** (poematan oinarritutako kantaak...)

2. Ahozko Euskal Literatura

- **Koplak:** Santa Agedako koplak, dantza koplak...
- **Genero epiko-lirikoa:** alegiak, ipuinak eta ele zaharrak. Baladak.
- **Heziketa generoa:** haur jolasak, sehaska kantaak eta igarkizunak.
- **Egunerokoak:** atsotitzak, zirtoak, txistak...
- Bertsolaritzaren historia:
 - Ahozko inprobisazio kantatua kultura errealitate unibertsal gisa.
 - Gaur egungo bertsolaritza: emakumearen parte-hartzea, gazteengan duen arrakasta...
 - Bertsolaritzaren historia: (zerrenda orientagarria)
 - XVIII -XX (erdia) mendek: Fernando Amezketarra, Bilintx, Xenpelar, Txirrita... Milia Lasturkoa, Josepa Aranberri "Xenpelar" ...
 - 1940z gerozkoak: Xalbador, Lazkao Txiki...
 - Bertsolari txapeldunak: Egaña, Maialen Lujanbio eta Amets Arzallus.
 - Gaur egungoak: tokian tokiko bertsolariak.
- Bat-batekoa:
 - Ezaugarriak: atzekoz aurrerako teknika, betelana...
 - Metrika eta baliabideak: doinua, neurria eta errima.
 - Bertso moldeak: koplak txikia eta handia; zortziko txikia eta zortziko handia.
 - Doinu eredugarriak: Errota zahar maitea, Ama Begira zazu, Itsasoa laino dago, Amak ezkondu ninduen, Uxo zuria, Furra furra, Ikusi nuenean, Xarmangarria zira, Maritxu nora zoaz, Antton eta Maria, Pello Josepe...
 - Bat-bateko jarduera nagusiak: gaia jarrita elkarrizketa osatzea eta ariketak (puntuari aritzea hainbaten artean, lau oinak emanda bertsoa osatzea...).
- Bertso-paperak:
 - Ezaugarriak eta testuingurua.
 - Bertso paper eta sorta eredugarriak: (zerrenda orientagarria): "Pasaiako plazatik": Xenpelar; "Triste bizi naiz eta" Bilintx; "Ume eder bat": Joxemari Iparragirre; "Markesaren alaba": Iturrino; "Orioko balearenak": Anonimoa; "Nire sentimentua": Antonio Urbietta; "Egun da Santi Mamiña": Gabriel Aresti; "Bizkaiko txerriarena": Uztarri; "O baserritxo": Lazkao Txiki; "Batetikan korrozka": A. Egaña eta A.M.

Peñagarikano; “Mendian gora haritza”: X. Amuriza; “Gizon arruntaren koplak” Xabier Lete; “Amaren alabak” Miren Amuriza eta Maialen Arzallus; “Ai Zapotxin” Andoni Egaña eta Jon Sarasua

5. MULTZOA. Hizkuntza eta haren erabilerei buruzko gogoeta

1. Testuingurua

- Adierazpen-markak
 - Deixi pertsonala: pertsona-izenordainak, edutezko izenordainak (nire, zure, haren,..) eta aditz-hondarkiak¹.
 - Denbora- eta espazio-deixiak: adberbioak eta adberbio-lokuzioak, adberbiozko mendeko perpausak, aditz-aldiak (orainaldia, iraganaldia, geroaldia), aspektua (puntuakaria, burutua, burutugabea)...
 - Modalizazio-markak:
 - Ziurtasuna, zalantza eta probabilitatea adierazteko esamoldeak: moduzko aditzak, aditz-modua, adberbioak eta adberbio-lokuzioak, perpaus-modalitatea...
 - Baloraziozko esamoldea: izena, adjektiboa, aditza, adberbioa...; hitzik gabeko baliabideak: tipografikoak, ikonografikoak...
 - Erregistroa: erregistro-lexikoa, hizkuntzaren aldaera sozial nahiz geografikoak.
- Forma ez-murrizgarriak eta birformulatzekoak
 - Aposizioa, definizioa, adibidez adieraztea, bukatu gabeko esaldiak, elipsia...

2. Testua

- Gaien progresioa ziurtatzeko baliabideak: anaforikoak edo erreferentziazko mekanismoak
 - Sinonimoak, hiperonimoak, izenordainak (pertsonalak, erakusleak), erlatibozko esaldiak, nominalizazioa, elipsia...
- Testu-mailako loturak: lokailuak eta testu-antolatzaileak (denbora, espazioa, ordena, gehikuntza, hierarkizazioa, kausa-ondorioa, kontrastea...)
- Sintaxi-mailako loturak: juntagailuak, menderagailuak, adberbioak, aditz-denbora, baliabide prosodikoak, puntuazio-markak, osagai tipografikoak...
- Testu motak (narrazio-testua, deskribapen-testua, instrukzio-testua) eta haien ezaugarriak

3. Perpausak

- Perpausa
 - Perpaus motak: bakunak eta elkartuak (juntadura eta menderakuntza: denborazkoa, kausazkoa, ondoriozkoa, aurkaritzakoa...).
 - Perpausen egitura: subjektua eta predikatua.
 - Unitate sintaktikoak eta haien osagaiak: izen-sintagma, aditz-sintagma, adjektibo-sintagma...

¹ Aditz-erro bati eransten zaion elementu gramatikala, numeroa, kasua, pertsona, generoa, etab. azaltzen duena, eta deklinagaiari nahiz aditz horren paradigmari dagokion forma bakoitza egiteko erabiltzen dena.

- Perpausaren osagaien arteko lotura: deklinabidea, ordena, komunztadura...
- Hitza
 - Maila gramatikalak: izena, adjektiboa, aditza, mugatzailea, izenordaina, adberbioa...
 - Oinarrizko lexikoa.
 - Hitzen arteko harreman semantikoak: sinonimoak, antonimoak eta hiperonimoak, eremu semantikoak...
 - Hitzen osaketa: osagaiak, eratorpena, hitz-elkarketa...
 - Mailegutza eta zabalkuntza semantikoak

4. Ahoskera, prosodia, hitzik gabeko baliabideak eta ortotipografia

- Euskararen berezko fonemak, aldaketa fonetikoak hitzaren baitan eta ahozko katearen baitan, diptongoa, intonazioa...
- Esaldien erritmoa, esaldien intonazioa eta azentua
- Hitzik gabeko komunikazioa: keinuak, aurpegia, gorputza, proxemia...
- Arau ortografikoak: hitzaren ortografia, puntuazio-markak, letra larriak, laburdurak, siglak...

5. Kalko okerrak eta desegokitasunak

- Perpaus barneko elementuak (bat ala -a, desberdin, kopurua/kantitatea/neurria, aspektuari lotuak...)
- Perpausetik gorakoak (bezala, anafora/katafora, gerundio narratiboa...)
- Ahoskerari lotuak (diptongoak, yeismoa, hitz-katea...)

6. MULTZOA. Hizkuntzaren alderdi soziala

- Europako hizkuntzak. Amarauna Languages: Unescoaren lana.
- Hizkuntzak Estatuan eta EAEn.
- Hizkuntza ofizialak eta ez-ofizialak. Eleaniztasuna. Elebitasuna. Diglosia.
- Euskararen ofizialtasuna EAEn. Hizkuntzaren normalizazio prozesua: trantsiziotik gaur arte. Herri ekimenak eta erakundeak. Komunikabideak. Interneteko baliabideak.
- Euskararen erabilera sexistak ekiditeko gomendioak eta baliabide digital erabilgarriak.
- Euskara zaintzeko eta babesteko erakundeak: Euskaltzaindia, Euskal Kultur Erakundea-Institute Culturelle Basque (EKE-ICB),...
- Euskara batuaren garrantzia, euskararen berreskurapenean.
- Gertuen dituen euskalkiak. Euskalkiak hizkuntza estandarra aberasteko bide (Labayru).
- Euskara bultzatzeko ekimenak eta programak eskolan, herrian,...(Ulibarri programa,...).
- Hizkuntza-eskubideak defendatzeko erakundeak. Elebide –Hizkuntza Eskubideak Bermatzeko Zerbitzua–, Hizkuntza-eskubideen Behatokia...

EBALUAZIO-IRIZPIDEAK ETA LORPEN-ADIERAZLEAK

1. Harreman interpersoneletan, hedabideetan eta hezkuntzan sarri-sarri agertu ohi direnen moduko euskarri eta genero desberdinetako ahozko testuak ulertzea (ikaslearen bizipenetatik gertuen daudenak, batik bat), eta horretan, testuen zentzu orokorrari igartzea, ideia nagusiak eta bigarren mailako ideiak ondo bereiziz eta kasuan-kasuan lortu beharreko helburuak erdiesteko informazio pertinentea hautatuz.
2. Harreman interpersoneletan, hedabideetan eta hezkuntzan sarri-sarri agertu ohi direnen moduko euskarri eta genero desberdinetako idatzizko testuak ulertzea (ikaslearen bizipenetatik gertuen daudenak, batik bat), eta horretan, testuen zentzu orokorrari igartzea, ideia nagusiak eta bigarren mailako ideiak ondo bereiziz eta kasuan-kasuan lortu beharreko helburuak erdiesteko informazio pertinentea hautatuz.
3. Harreman interpersoneletan, hedabideetan, hezkuntzan eta literaturan sarri-sarri agertu ohi direnen moduko euskarri eta genero desberdinetako ahozko testu soil-soilak sortzea norbaiten laguntzarekin, eta horretan, bai ikus-entzunezko teknologia berriak, bai IKTak eta bai hitzeko zein hitzik gabeko baliabideak txukun eta egoki erabiltzea.
4. Eguneroko egoera interaktiboetan parte hartzea, eta horretan, komunikazio-trukearen oinarriko arauak errespetatzea.
5. Harreman interpersoneletan, hedabideetan, hezkuntzan eta literaturan sarri-sarri agertu ohi direnen moduko idatzizko testu soil-soilak paperean nahiz euskarri digitalean sortzea norbaiten laguntzarekin.
6. Testu, enuntziatu eta hitzak elkarrekin alderatu eta transformatu, eta hizkuntza-sistemari eta hizkuntzaren erabilera-arauei buruz gogoeta egiteko gai izatea, eta ezaguera horiek ulermen-arazoak konpontzeko eta testualizazio- eta berrikusketa-prozesuak hobetzeko erabiltzea.
7. Zikloan zehar landutako oinarriko terminologia linguistikoaren berri jakitea, eta terminologia hori testuak ulertzearekin eta sortzearekin lotutako hizkuntzaren erabilerari buruzko jardueretan erabiltzea.
8. Irakurtzeko ohitura izatea, eta literatura gozamen-iturritzat eta mundua ezagutzeko bidetzat hartzea.
9. Gai izatea bai haur-literatura klasikoko eta bai gaur egungo haur-literaturako testuak ulertzeko eta erreproduzitzeko, eta horretan, ahozko nahiz idatzizko literaturari eta konbentzio literario espezifikoari buruzko norberaren ezaguerak erabiltzea.
10. Norberaren inguruan hitz egiten diren hizkuntzak identifikatzea eta balioestea.
11. Norberaren ikasgelako, eskolako eta etxe inguruko errealitate linguistikoa zein den jakitea, eta errealitate linguistiko hori balioestea.
12. Ohitura eta jokabide linguistiko asertibo eta enpatikoak hartuz joatea, eta eskolan euskaraz hitz egitearen aldeko jarrera izatea.
13. Informazioa bilatzeko, hautatzeko, kudeatzeko eta komunikatzeko prozesuan, norbaiten laguntzarekin informazioaren teknologiak erabiltzeko gai izatea, eskolan egunero sortzen zaizkion premiei aurre egiteko.
14. Gai izatea bere ikaskuntza linguistikoaz gogoeta egiteko, eta horretan, norberaren ikaskuntza-gaitasunean konfiantza izatea, horrela nork bere burua erregulatzen ikasteko.

LEHEN HEZKUNTZAKO 1. ZIKLOA

1. Harreman interpersoneletan, hedabideetan eta hezkuntzan sarri-sarri agertu ohi direnen moduko euskarri eta genero desberdinetako ahozko testuak ulertzea (ikaslearen bizipenetatik gertuen daudenak, batik bat), eta horretan, testuen zentzu orokorrari igartzea, informazio garrantzitsuena ondo bereiziz eta kasuan-kasuan lortu beharreko helburuak erdiesteko informazio pertinetea hautatuz.
 - Badaki ikasgelan erabili ohi diren ahozko testuak zer generotakoak diren identifikatzen.
 - Entzuketan lanetarako beharrezkoa den informazioa bereizten du.
 - Testuko gaia eta ideia nagusiak ulertzen ditu.
 - Gai da informazioa erregistratzeko irakasleek emandako baliabideak modu gidatuan erabiltzeko: fitxak, taulak...
 - Oso nabarmenak diren bazterketa-adierazpenei igertzen die.
 - Gai da ahozko testuak ulertzean sortzen zaizkion zalantzak argitzeko eskura dituen estrategia sinpleak modu gidatuan erabiltzeko.
 - Badaki adi-adi entzuten eta solasaldietan parte hartzen.
 - Badaki besteei errespetu osoz entzuten.
2. Harreman interpersoneletan, hedabideetan eta hezkuntzan sarri-sarri agertu ohi direnen moduko euskarri eta genero desberdinetako idatzizko testuak ulertzea (ikaslearen bizipenetatik gertuen daudenak, batik bat), eta horretan, testuen zentzu orokorrari igartzea eta kasuan-kasuan lortu beharreko helburuak erdiesteko informazio pertinetea hautatzea.
 - Badaki ikasgelan landu ohi diren idatzizko testuak zer generotakoak diren identifikatzen.
 - Gai da testuaren zentzu orokorra ulertzeko.
 - Gai da irakurgaiaren helburuarekin bat datorren informazioa identifikatzeko eta lortzeko.
 - Gai da informazioa erregistratzeko irakasleek emandako baliabideak modu gidatuan erabiltzeko: taulak, kontzeptuzko mapak...
 - Gai da androzentrikoak, sexistak eta bazterketazko zenbait adierazpeni igartzeko.
 - Gai da idatzizko testuak ulertzen saiatzean sortzen zaizkion arazoak konpontzeko eskura dituen estrategia egokiak modu gidatuan erabiltzeko.
 - Idatzizko testuak ulertu nahian ari dela, elementu grafiko eta ikonikoak uztartzen ditu.
3. Harreman interpersoneletan, hedabideetan, hezkuntzan eta literaturan sarri-sarri agertu ohi direnen moduko euskarri eta genero desberdinetako ahozko testu soil-soilak sortzea norbaiten laguntzarekin.
 - Gai da komunikazio-egoeraren oinarriko ezaugarriak modu gidatuan aztertzeko: hartzailea, testuaren helburua...
 - Badaki egoeraren arabera erabaki pertinetek hartzen: informazio pertinetaren erregistroa...
 - Badaki ahozko testuetako edukia modu gidatuan antolatzen, eta, horretarako, oharren hartzen ditu, eskemak eta gidoiak egiten, eta abar.
 - Gai da proposatzen zaizkion iturrietan informazioa bilatzeko, eta badaki informazio pertinetea aukeratzen, kasuan kasuko helburua zein den kontuan hartuta.
 - Ahozko testua txukun-txukun aurkezten du.
 - Gai da, bere ahozko ekoizpenetan, euskarri digitalen bat eta/edo IKT baliabideren bat irakasleen laguntzarekin erabiltzeko.
 - Era onargarrian ahoskatzen eta intonatzen du.

- Gai da bere gorputz-jarrera eta keinuak aldez edo moldez kontrolatzeko.
 - Badaki oso ohikoak diren bazterketazko adierazpenak erabiltzeari uko egiten.
4. Bai ikasgelako eta bai eskolako eguneroko egoera interaktiboetan parte hartzea, eta horretan, komunikazio-trukearen oinarriko arauak errespetatzea.
- Bere ideien, gertaeren, bizipenen, sentimenduen eta iritzien berri emanez parte hartzen du komunikazio-interakzioetan.
 - Gai da solasaldiak behar bezala hasi, jarraitu eta amaitzeko.
 - Hitz egiteko txandak errespetatzen ditu.
 - Solaskideari entzuten dio, eta gai da entzundakoa aintzat hartuta erantzuteko.
 - Gai da galdera bat edo beste egin eta/edo azalpen egoki eta garrantzitsuak emateko.
 - Badaki testuinguruarekin bat datozen hitz eta adierazpenak erabiltzen.
 - Gai da bere intonazioa, gorputz-jarrera eta keinuak aldez edo moldez kontrolatzeko.
5. Harreman interpersonean, hedabideetan, hezkuntzan eta literaturan sarri-sarri agertu ohi direnen moduko idatzizko testu soil-soilak paperean nahiz euskarri digitalean sortzea norbaiten laguntzarekin eta eredu argiak oinarri hartuta.
- Gai da ekoizpen-prozesuko urratsei modu gidatuan jarraitzeko: plangintza egitea, testua idaztea eta testua berrikustea.
 - Gero eta modu eraginkorragoan darabil idazketa-sistema, eta, horretan, gai da oinarriko konbentzioak behar bezala erabiltzeko: fonema-grafia egokitasuna, hitzen segmentazioa eta puntuazio-marka bat edo beste.
 - Txukun-txukun sortzen ditu idatzizko testuak.
 - Bere ekoizpenetan idazketa-kodearen arauak errespetatzen ditu.
 - Oinarriko arau morfosintaktiko eta ortografikoak errespetatzen ditu.
 - Testua txukun-txukun aurkezten du: marjinak errespetatzen ditu...
 - Gai da modu gidatuan idatzizko testuak berrikusteko, horiek hobetu eta berridazteko.
 - Gai da modu gidatu eta kolaboratzailean idatzizko testuak berrikusteko.
6. Testu, enuntziatu eta hitzak elkarrekin alderatu eta transformatu, eta hizkuntza-sistemari eta hizkuntzaren erabilera-arauei buruz gogoeta egitea, ezaguera horiek ulermen-arazoak konpontzeko eta testualizazio- eta berrikusketa-prozesuak hobetzeko erabiltzea, eta, aldi berean, idazketa-sistemaren erabilera finkatzen hastea.
- Ikasgelan landutako testuetan identifikatzen ditu enuntziatuak, hitzak eta silabak.
 - Identifikatzen ditu bai gramatika-kategoriak (izena, aditza) eta bai oinarriko gramatika-arauak.
 - Bere ekoizpenetan oinarriko arau morfosintaktikoak errespetatzen ditu: deklinabidea, komunztadura...
 - Testuak ulertzen eta sortzen ari dela, gai da landutako ezaguera linguistikoak modu gidatuan aplikatzeko.
 - Gai da, proposatutako irizpideetan oinarrituta, testu soil-soilak zuzen eta egoki osatzeko eta transformatzeko.
 - Gai da, proposatutako irizpideetan oinarrituta, bai bere eta bai besteen testuetan oinarriko hutsegite linguistikoak identifikatzeko eta zuzentzeko.
 - Bere ekoizpenetan hizkuntza-arauak errespetatzearen aldeko interesa du.

- Gai da bai bere eta bai besteen testuetan dakizkien hizkuntzen arteko zenbait kalko identifikatzeko eta zuzentzeko.
 - Eskolako hizkuntzan landutako ezaguera linguistikoak darabiltza gainerako hizkuntzetan egin beharreko ulermen- eta ekoizpen-lanak hobetzeko.
7. Zikloan zehar landutako oinarrizko terminologia linguistikoaren berri jakitea, eta terminologia hori testuak ulertzearekin eta sortzearekin lotutako hizkuntzaren erabilerari buruzko jardueretan erabiltzea.
- Zikloan zehar landutako oinarrizko terminologia ulertzen du, eta gai da hizkuntzari buruzko gogoeta-jardueretako azalpenei eta jarraibideei jarraitzeko.
 - Zikloan zehar landutako oinarrizko terminologia darabil hizkuntzari buruzko gogoeta-jardueretan.
8. Irakurzaletasuna lantzea, eta proposatutako testuak modu autonomoan irakurtzeko gai izatea.
- Proposatutako literatura-testuak irakurtzen ditu.
 - Literatura-lanen edukia bere bizipenekin lotzen du.
 - Aktiboki parte hartzen du irakurritako literatura-testuei buruzko solasaldietan, eta bere esperientzien eta ikuskeren berri ematen du.
 - Ikasgelako nahiz eskolako literatura-jardueretan parte hartzen du.
 - Irakurketaren aldeko interesa du.
9. Gai izatea bai haur-literatura klasikoko eta bai gaur egungo haur-literaturako testuak ulertzeko eta erreproduzitzeko, eta horretan, ahozko nahiz idatzizko literaturari buruzko bere ezaguerak erabiltzea.
- Bere interesekin bat datozen literatura-generoetako testuak arreta handiz irakurtzen eta entzuten ditu.
 - Aktiboki parte hartzen du denen artean adostutako esanahiak eraikitzeko negoziazio-prozesuetan.
 - Gai da ahozko eta idatzizko literatura-testuen zentzu orokorra ulertzeko.
 - Gai da bai ahozko eta bai idatzizko literatura-testuen oinarrizko ezaugarriak identifikatzeko.
 - Aktiboki parte hartzen du poemen, bertsoen eta narrazioen dramatizatzeko, birsortze- eta errezitatzeko-jardueretan, eta horretan, ahoskera, azentua, erritmoa eta intonazioa zaintzen ditu, batetik, eta eszenaratze-lanak errazteko estrategiak erabiltzen ditu, bestetik.
 - Gai da baten baten laguntzarekin ahozko eta idatzizko literatura-testuak zenbait euskarritan sortzeko, eta horretan, ikasgelan landutako literatura-testuren bat hartzen du eredu, eta bere ideia eta bizipenak erabiltzen ditu.
10. Norberaren ikasgelako eta etxe inguruko errealitate linguistikoa zein den jakitea, eta errealitate linguistikoa hori balioestea.
- Badaki zer hizkuntzak osatzen duten bere hizkuntza-errepertorioa, eta gai da ikaskide eta ezagunena identifikatzeko.
 - Badaki zein diren bere inguruan hitz egiten diren hizkuntzak.
 - Gai da bere inguruko hizkuntzen erabilera-eremu eta -egoerak identifikatzeko.
 - Badaki zein diren inguruan dituen euskararen aldaera dialektalak.
 - Hitzun eta hizkuntzen aldeko interesa eta errespetua du, eta haiekiko aurreiritziak baztertzen ditu.
 - Bere inguruko hizkuntza-aniztasuna balioesten du.

11. Ohitura eta jokabide linguistiko asertibo eta enpatikoak hartuz joatea, eta eskolan euskaraz hitz egitearen aldeko jarrera izatea.
 - Eskolako komunikazio-trukeetan euskaraz hitz egitearen aldeko jarrera du.
 - Eskolan euskaraz antolatutako jardueretan parte hartzen du.
 - Euskara erabiltzearen aldeko jarrera asertiboa eta enpatikoa du.
12. Informazioa bilatzeko, hautatzeko, kudeatzeko eta komunikatzeko prozesuan, norbaiten laguntzarekin informazioaren teknologiak erabiltzeko gai izatea, eskolan egunero sortzen zaizkion premiei aurre egiteko.
 - Gai da baten baten laguntzarekin irakasleak ordenagailu bidez nahiz online emandako informazioa aurkitzeko eta berreskuratzeko.
 - Ahozko nahiz idatzizko testuak ekoizteko beharrezkoak diren baliabide eta aplikazio batzuk modu gidatuan erabiltzen ditu, bai bakarka eta bai taldean.
13. Gai izatea baten baten laguntzarekin norberaren ikaskuntza linguistikoaz gogoeta egiteko, eta horretan, nork bere ikaskuntza-gaitasunean konfiantza izatea.
 - Ikaskuntza- eta ebaluazio-prozesuan kontrol-zerrendak erabiltzen ditu modu gidatuan.
 - Bai bere eta bai besteen sormen-lanak berrikusteko eta hobetzeko zereginetan parte hartzen du modu gidatuan.
 - Huts egitea hizkuntzak ikasteko prozesuaren ezinbesteko partetzat hartzen du, eta bere burua hobetzearen aldeko jarrera du.
 - Ikaskuntzan aurrera egitearen aldeko jarrera du.

LEHEN HEZKUNTZAKO 2. ZIKLOA

1. Harreman interpersoneletan, hedabideetan eta hezkuntzan sarri-sarri agertu ohi direnen moduko euskarri eta genero desberdinetako ahozko testuak ulertzea (ikaslearen bizipenetatik gertuen daudenak, batik bat), eta horretan, testuen zentzu orokorrari igartzea, ideia nagusiak eta bigarren mailako ideiak ondo bereiziz eta kasuan-kasuan lortu beharreko helburuak erdiesteko informazio pertinentea hautatuz.
 - Badaki ahozko testuak zer generotakoak diren identifikatzen.
 - Gai da testuaren zentzu orokorra ulertzeko.
 - Igartzen dio gaiari eta igorlearen asmoari.
 - Gai da ideia nagusiak bereizteko.
 - Gai da entzuketa-lanen helburuarekin bat datorren informazioa identifikatzeko eta lortzeko.
 - Gai da informazioa erregistratzeko irakasleek emandako zenbait baliabide modu eraginkorrean erabiltzeko: fitxak, taulak, kontzeptuzko mapak...
 - Badaki gertaerak eta iritziak bereizten.
 - Igartzen die oso nabarmenak diren sexistak eta bazterketa-adierazpenei.
 - Gai da ahozko testuak ulertzean sortzen zaizkion zalantzak argitzeko eskura dituen estrategia egokiak erabiltzeko.
 - Badaki besteei aktiboki entzuten.
 - Badaki besteei errespetu osoz entzuten.
2. Harreman interpersoneletan, hedabideetan eta hezkuntzan sarri-sarri agertu ohi direnen moduko euskarri eta genero desberdinetako idatzizko testuak ulertzea (ikaslearen bizipenetatik gertuen daudenak, batik bat), eta horretan, testuen zentzu orokorrari igartzea, ideia nagusiak eta bigarren mailako ideiak ondo bereiziz eta kasuan-kasuan lortu beharreko helburuak erdiesteko informazio pertinentea hautatuz.
 - Badaki ikasgelan landu ohi diren idatzizko testuak zer generotakoak diren identifikatzen.
 - Gai da testuaren zentzu orokorra ulertzeko.
 - Erraz igartzen dio gaiari eta igorlearen asmoari.
 - Gai da ideia nagusiak eta bigarren mailakoak bereizteko.
 - Gai da irakurgaiaren helburuarekin bat datorren informazioa identifikatzeko eta lortzeko.
 - Gai da informazioa erregistratzeko irakasleek emandako zenbait baliabide erabiltzeko: fitxak, taulak, kontzeptuzko mapak...
 - Badaki gertaerak eta iritziak bereizten.
 - Gai da testutik abiatuta oso nabarmenak diren inferentziak egiteko.
 - Erraz igartzen die bazterketa-adierazpenei.
 - Gai da idatzizko testuak ulertzen saiatzean sortzen zaizkion arazoak konpontzeko eskura dituen estrategia egokiak erabiltzeko.
 - Ondo uztartzen ditu, idatzizko testuak ulertu nahian ari dela, elementu grafiko eta ikonikoak.
 - Ondo erabiltzen du, testu digitalak ulertu nahian ari dela, elementu multimodalen esanahia.

3. Harreman interpersoneletan, hedabideetan, hezkuntzan eta literaturan sarri-sarri agertu ohi direnen moduko euskarri eta genero desberdinetako ahozko testu soil-soilak sortzea norbaiten laguntzarekin, eta horretan, bai ikus-entzunezko teknologia berriak, bai IKTak eta bai hitzezko zein hitzik gabeko baliabideak txukun eta egoki erabiltzea.
 - Gai da komunikazio-egoeraren ezaugarriak modu gidatuan aztertzeko: hartzailea, testuaren helburua...
 - Komunikazio-egoera zein den kontuan hartuta, erabaki pertinenteak hartzen ditu: erregistro nahiz euskarri egokiak hautatzen ditu...
 - Badaki ahozko testuetako edukia antolatzen, eta, horretarako, oharrak hartzen ditu, eskemak eta gidoiak egiten, eta abar.
 - Badaki hainbat iturri erabiliz informazioa bilatzen, eta gai da, bere helburua zein den kontuan hartuta, informazio garrantzitsuena hautatzeko.
 - Ahozko testua txukun-txukun aurkezten du.
 - Bere ahozko ekoizpenetan euskarri bisual eta IKT baliabideak modu eraginkorrean erabiltzen ditu.
 - Ahoskera garbia dauka.
 - Gai da bere gorputz-jarrera eta keinuak behar beste kontrolatzeko.
 - Badaki androzentrikoak, sexistak eta bazterketazko adierazpenak erabiltzeari uko egiten.
4. Eguneroko egoera interaktiboetan parte hartzea, eta horretan, komunikazio-trukearen oinarriko arauak errespetatzea.
 - Bere ideien, gertaeren, bizipenen, sentimenduen eta iritzien berri emanez parte hartzen du komunikazio-interakzioetan.
 - Badaki egoerarekin bat datorren hizkuntza-erregistroa erabiltzen.
 - Hitz egiteko txandak errespetatzen ditu.
 - Oso adi entzuten die solaskideei, eta haiek esandakoari estu lotuta hitz egiten du.
 - Garrantzi handiko galdera eta ohartarazpenak egiten ditu.
 - Badaki testuinguruarekin bat datozen hitz eta adierazpenak erabiltzen.
 - Intonazio, gorputz-jarrera eta keinu egokiak erabiltzen ditu.
5. Harreman interpersoneletan, hedabideetan, hezkuntzan eta literaturan sarri-sarri agertu ohi direnen moduko idatzizko testu soil-soilak paperean nahiz euskarri digitalean sortzea norbaiten laguntzarekin.
 - Gai da komunikazio-egoeraren ezaugarriak modu gidatuan aztertzeko: hartzailea, testuaren helburua...
 - Komunikazio-egoera zein den kontuan hartuta, erabaki pertinenteak hartzen ditu: erregistro nahiz euskarri egokiak hautatzen ditu...
 - Badaki idatzizko testuetako edukia antolatzen, eta, horretarako, oharrak hartzen ditu, eskemak eta gidoiak egiten, eta abar.
 - Badaki hainbat iturri erabiliz informazioa bilatzen, eta gai da, bere helburua zein den kontuan hartuta, informazio garrantzitsuena hautatzeko.
 - Txukun-txukun sortzen ditu idatzizko testuak.
 - Testuko informazioa paragrafotan banatzen du.
 - Oinarriko kohesio-elementuak erabiltzen ditu: oinarriko lokailuak, sinonimoak...
 - Oinarriko arau morfosintaktiko eta ortografikoak errespetatzen ditu.

- IKT baliabideak modu eraginkorrean erabiltzen ditu, bere idazlanak sortu eta zabaltzeko.
 - Testua txukun-txukun aurkezten du: marjinak errespetatzen ditu...
 - Gai da idatzizko testuak berrikusteko, horiek hobetu eta berridazteko.
 - Gai da modu gidatu eta kolaboratzailean idatzizko testuak berrikusteko.
6. Testu, enuntziatu eta hitzak elkarrekin alderatu eta transformatu, eta hizkuntza-sistemari eta hizkuntzaren erabilera-arauei buruz gogoeta egiteko gai izatea, eta ezaguera horiek ulermen-arazoak konpontzeko eta testualizazio- eta berrikusketa-prozesuak hobetzeko erabiltzea.
- Gai da, zikloan zehar landutako testuetatik abiatuta, testuinguruarekin eta testuarekin lotutako hizkuntza-adierazle batzuk identifikatzeko.
 - Gai da bere ekoizpenetan oinarrizko sintaxi-egiturak identifikatzeko eta erabiltzeko.
 - Ondo identifikatzen ditu bai gramatika-kategoriak (izena, izenondoa, aditza) eta bai oinarrizko gramatika-arauak.
 - Bere ekoizpenetan oinarrizko arau morfosintaktikoak errespetatzen ditu: deklinabidea, komunztadura...
 - Testuak ulertzen eta sortzen ari dela, gai da landutako ezaguera linguistikoak modu gidatuan aplikatzeko.
 - Gai da, proposatutako irizpideetan oinarrituta, testu soil-soilak zuzen eta egoki osatzeko eta transformatzeko.
 - Gai da, proposatutako irizpideetan oinarrituta, bai bere eta bai besteen testuetan oinarrizko hutsegite linguistikoak identifikatzeko eta zuzentzeko.
 - Bere ekoizpenetan hizkuntza-arauak errespetatzearen aldeko interesa du.
 - Gai da bai bere eta bai besteen testuetan dakizkien hizkuntzen arteko zenbait kalko identifikatzeko eta zuzentzeko.
 - Eskolako hizkuntzan landutako ezaguera linguistikoak darabiltza gainerako hizkuntzetan egin beharreko ulermen- eta ekoizpen-lanak hobetzeko.
7. Zikloan zehar landutako oinarrizko terminologia linguistikoaren berri jakitea, eta terminologia hori testuak ulertzearekin eta sortzearekin lotutako hizkuntzaren erabilerari buruzko jardueretan erabiltzea.
- Zikloan zehar landutako oinarrizko terminologia ulertzen du, eta gai da hizkuntzari buruzko gogoeta-jardueretako azalpenei eta jarraibideei jarraitzeko.
 - Zikloan zehar landutako oinarrizko terminologia darabil hizkuntzari buruzko gogoeta-jardueretan.
8. Irakurtzeko ohitura izatea, eta literatura gozamen-iturritzat eta mundua ezagutzeko bidetzat hartzea.
- Proposatzen zaizkion literatura-testuak irakurri eta gozamen-iturritzat hartzen ditu.
 - Literatura-lanen edukia bere bizipenekin lotzen du.
 - Aktiboki parte hartzen du irakurritako literatura-testuei buruzko solasaldietan, eta bere esperientzien eta ikuskeren berri ematen du.
 - Ikasgelako nahiz eskolako literatura-jardueretan parte hartzen du.
 - Irakurketaren aldeko interesa du.
9. Gai izatea bai haur-literatura klasikoko eta bai gaur egungo haur-literaturako testuak ulertzeko eta erreproduzitzeko, eta horretan, ahozko nahiz idatzizko literaturari eta konbentzio literario espezifikoiei buruzko norberaren ezaguerak erabiltzea.

- Bere interesekin bat datozen literatura-generoetako testuak arreta handiz irakurtzen eta entzuten ditu.
 - Aktiboki parte hartzen du denen artean adostutako esanahiak eraikitzeke negoziazio-prozesuetan.
 - Gai da ahozko eta idatzizko literatura-testuen zentzu orokorra ulertzeko.
 - Gai da bai ahozko eta bai idatzizko literatura-testuen zenbait ezaugarri identifikatzeko.
 - Aktiboki parte hartzen du poemen, bertsoen eta narrazioen dramatizatzeko, birsortze- eta errezitatze-jardueretan, eta horretan, ahoskera, erritmoa, azentua eta intonazioa zaintzen ditu, batetik, eta eszenaratze-lanak errazteko estrategiak erabiltzen ditu, bestetik.
 - Gai da, alde aurretik egindako plangintza bati jarraituz, ahozko eta idatzizko literatura-testuak zenbait euskarritan sortzeko, eta horretan, ikasgelan landutako literatura-testuren bat hartzen du eredu, eta bere ideia eta bizipenak erabiltzen ditu.
10. Norberaren inguruan hitz egiten diren hizkuntzak identifikatzea eta balioestea.
- Gai da inguruan dituen pertsonen hizkuntza-errepertorioaren parte diren munduko hizkuntzak identifikatzeko.
 - Badaki zein diren estatuko hizkuntza ofizialak.
 - Hizkuntzen aldeko interesa eta errespetua du, eta haiekiko eta hitzunikiko aurreiritziak baztertzen ditu.
11. Norberaren ikasgelako, eskolako eta etxe inguruko errealitate linguistikoa zein den jakitea, eta errealitate linguistiko hori balioestea.
- Badaki zein den bere inguruan hitz egiten diren hizkuntzen egoera: estatusa eta ezaguera- eta erabilera-maila.
 - Gai da ikasgelan nahiz eskolan hitz egiten diren hizkuntzen erabilera-ohiturak aztertzeke, balioesteko eta ohitura eraikitzaileak proposatzeko.
 - Gai da bere inguruan kontaktuan dauden hizkuntzen arteko interakzio-egoerak identifikatzeko.
 - Gai da bai gaztelaniaren eta bai euskararen (euskara batua eta euskalkiak) aldaera nagusiak identifikatzeko, eta beren komunikazio-balioa aitortzen du.
 - Bere inguruko hizkuntza-aniztasuna kultura-aberastasuntzat hartzen du.
12. Ohitura eta jokabide linguistiko asertibo eta enpatikoak hartuz joatea, eta eskolan euskaraz hitz egitearen aldeko jarrera izatea.
- Eskolako komunikazio-trukeetan modu proaktiboan erabiltzen du euskara.
 - Eskolan euskaraz eta euskararen alde antolatutako jardueretan parte hartzen du.
 - Euskara erabiltzearen aldeko jarrera asertiboa eta enpatikoa du.
13. Informazioa bilatzeko, hautatzeko, kudeatzeko eta komunikatzeko prozesuan, norbaiten laguntzarekin informazioaren teknologiak erabiltzeko gai izatea, eskolan egunero sortzen zaizkion premiei aurre egiteko.
- Gai da informazioa bilatzaileetan eta beste iturri batzuetan modu gidatuan bilatzeko eta aurkitzeko.
 - Gai da baten baten laguntzarekin informazioa ordenagailu bidez nahiz online gordetzeko eta berreskuratzeke.
 - Ahozko nahiz idatzizko testuak eta testu multimodalak ekoizteke beharrezkoak diren baliabide eta aplikazioak erabiltzen ditu, bai bakarka eta bai taldean.
 - Gai da, irizpide batzuei jarraituz eta elkarlanean arituz, iturrien fidagarritasunaz gogoeta egiteke.

14. Gai izatea norberaren ikaskuntza linguistikoaz gogoeta egiteko, eta horretan, norberaren ikaskuntza-gaitasunean konfiantza izatea, horrela nork bere burua erregulatzen ikasteko.

- Modu gidatuan erabiltzen ditu eskolako hizkuntza nagusia ikastea landutako erregulazio-estrategiak, gainerako hizkuntzen ikaskuntza hobetzeko.
- Ikaskuntza- eta ebaluazio-prozesua gidatzen duten kontrol-zerrendak erabiltzen ditu, eta haiek egiteko lanetan parte hartzen du.
- Bai bere eta bai besteen sormen-lanak berrikusteko eta hobetzeko zereginetan parte hartzen du modu gidatuan, eta besteen ekarpenak balioesten ditu.
- Gai da hizkuntzarako kompetentzian aurrera egiteko aukera ematen dioten egoerak eta jarduerak modu gidatuan identifikatzeko.
- Huts egitea hizkuntzak ikasteko prozesuaren ezinbesteko partetzat hartzen du, eta bere burua hobetzearen aldeko jarrera du.
- Hizkuntzen ikaskuntzan aurrera egitearen aldeko jarrera du.